

Dkt. Elaine Phillips, Fasihi ya Agano la Kale, Hotuba ya 32, Manabii Karibu na Utumwa wa Babeli

© 2024 Elaine Phillips na Ted Hildebrandt

Habari za asubuhi. Uko kimya sana asubuhi ya leo. Huenda ikawa ni kwa sababu ni nusu tu yenu mko hapa.

Unajua kwamba kunapaswa kuwa na watu 44 katika darasa hili? Na hesabu yangu ya haraka ya mboni za macho ilinipa takriban 23. Kwa hivyo hiyo ni takwimu ya kuvutia. Hutokea wakati wa masika, na pia hutokea siku moja baada ya mtihani.

Najua hilo. Lakini kwa vyovyote vile, nina habari muhimu sana ambazo zitaonekana kwenye skrini inayofuata hapa juu. Kwa hivyo tafadhali iweni walinzi wa kaka na dada zenu na muwaambie nitakachosema baadaye.

Kwa sababu sichapishi hii kwa barua pepe. Hii inategemea watu wanaokuja darasani. Kwa hivyo unaweza kutaka kunivutia.

Kwa vyovyote vile, hizi hapa takwimu za mitihani. Kimsingi, umefanya vizuri baada ya mkunjo mdogo. Na utaona kwamba Carrie anarudisha mitihani kwenye visanduku, kwa kweli, kama tunavyozungumza hivi sasa.

Hatakuwa na kipindi cha mapitio wiki hii. Ni wazi, tumefanya mtihani tu. Lakini wacha nikutie moyo utumie fursa ya vipindi vya mapitio kabla ya mtihani wa mwisho.

Hilo litakuwa jambo la busara kufanya, ningekushauri. Na kama nikipumbuka vizuri, mtihani katika darasa hili, naamini, ni siku ya kwanza ya mtihani, ambayo itakuwa Ijumaa. Kwa hivyo, utamaliza na kumaliza na kisha kuwa na wasiwasi kuhusu mambo mengine.

Hilo linanipeleka kwenye seti yangu inayofuata ya matangazo. Siku moja kabla ya siku ya kwanza ya mtihani, ambayo ni mtihani huu, ni siku ya kusoma. Na kwa wale ambao wanapaswa kufanya mitihani ya vipodozi, huu ndio ratiba ya muda.

Kwa hivyo, ikiwa unafanya mojawapo ya mitihani hiyo ya vipodozi, ikiwa umekosa mmoja wao, andika haya. Tafadhali usinitumie barua pepe mnamo Mei 6 na kusema, mtihani utakuwa wapi na ni saa ngapi? Hapana, lazima nifanye kazi. Hilo halikunisaidia sana.

Kwa hivyo hilo ni muhimu kwa wale ambao bado wana mtihani wa kufanya. Sehemu ya pili ya hii ni ya dhahabu na chungwa kwa uzuri. Ikiwa, kwa sababu fulani au

nyingine, umepata alama ya mtihani ambayo ilikuwa chini kuliko ungependa kwenye moja ya mitihani yako, unajua, ile ya kwanza ambayo haifanyi kile ulichotaka ifanye, una chaguo, na ni hiari kabisa, la kuirudia katika muundo wa insha.

Itafanywa wakati huo huo na mitihani ya insha ya urembo, yaani, Mei 7, nne hadi sita, Jenks 112. Unaweza kufanya hivyo, lakini unahitaji kunijulisha. Maswali ya masomo yamewekwa kwa mitihani hii yote.

Tayarisha yote. Mimi huchagua ni yapi utakayojibu. Kwa kawaida, kwa kila mtihani, kuna maswali kati ya matano na manane ambayo mimi huyajibu kutoka kwa maswali yote ambayo huwekwa hapo kwa wale ambao wanaweza kutaka kuyatumia.

Unajua, lazima niseme hivi. Usifanye hivyo isipokuwa unajua kwamba utasoma kwa bidii sana, kwa sababu vinginevyo, ni kupoteza muda wangu katika kuandaa mtihani kwa ajili yako na kisha kuusoma. Na ni kupoteza kwako pia, kwa kweli.

Matt, inaonekana kama unaweza kuwa na tangazo. Nilifanya hivyo, nadhani niliingia kwa wakati unaofaa. Ndiyo, ulifanya hivyo, sawa, nenda.

Kwa hivyo usiku wa leo, kipindi cha mwisho cha mapitio labda kitakuwa Jumatatu ijayo. Na kwa kipindi hicho cha mapitio, nitakachofanya ni, ni fainali ya jumla, kwa hivyo, na kwa hivyo labda nitapitia tu mambo ya mapitio ambayo umejifunza. Nitakufanya ujiandae kwa mambo ya jumla katika mitihani ya dunia.

Kwa hivyo, ukija kuniuliza maswali yoyote maalum unayotaka, sitajifanya kama nimejiandaa isipokuwa mambo ya mapitio. Pia, ukija kwenye mtihani wa vipodozi, ukija kwenye kipindi hicho cha mapitio, baada ya kumaliza na kipindi cha mapitio, nitachukua aina yoyote ya maswali maalum uliyo nayo kuhusu mambo ya vipodozi, au mitihani yoyote ya zamani, chochote kile, nisipofanya hivyo, naweza kuyapitia. Vizuri, asante, Matt, hiyo ni nzuri.

Na kwa njia, naamini umehifadhi mitihani yako yote ya zamani, kwa sababu kama Matt alivyosema tu, na kama ninavyofikiri nilivyosema hapo awali, mtihani wako wa mwisho unatokana na mitihani yako ya zamani, bila shaka, isipokuwa kitengo cha mwisho ambacho sitakujaribu. Lakini hifadhi mitihani hiyo ya zamani na uipitie. Hakuna mabadiliko.

Ninajibu maswali moja kwa moja kutoka kwa hayo. Ni zawadi yangu ya majira ya kuchipua kwako. Kwa hivyo, ikiwa unajua mtihani wako wa zamani ni mgumu, uko sawa.

Funguo zote zimebandikwa, kwa hivyo unaweza kufanya vizuri sana katika hilo. Jambo lingine ni, tafadhali, najua baadhi yenu mlifanya kazi kwa bidii sana kusoma orodha hiyo ya vitu vya faida nilivyokuwa navyo kwenye Blackboard. Rudi nyuma

kuhusu hilo, sawa? kwa sababu nyenzo za faida zitaonekana pia katika mtihani wa mwisho.

Kwa hivyo, hakikisha unajua majibu ya yale: ni faida gani iliyofanya hivi, na ni faida gani iliyofanya vile, na ni faida gani ilikuwa hivi, na kadhalika na kadhalika. Hilo litakusaidia sana. Litakusaidia sana.

Je, kuna maswali yoyote kuhusu mambo haya yote? Ndiyo, Rebecca. Kwa mitihani ya vipodozi, je, ni mitihani ya mtu binafsi kwa kila moja? Kwa kila kitengo. Ukitaka kutengeneza kitu tofauti.

Ndiyo, kila kitengo, kuna seti ya maswali takriban 12 hadi 15 unayotayarisha, na kisha kati ya hayo, mimi huchagua kati ya maswali matano na manane, kama nilivyosema. Lakini yote yako kwenye Ubao. Unaweza kuyaangalia na kuona ni yapi yaliyopo.

Maswali mengine yoyote kuhusu mambo haya yote ya biashara? Utunzaji wa nyumba. Sawa. Tunahitaji kuimba.

Ishi. Zaburi nzuri sana. Kuna mambo mengi mazuri sana, na hii ni kipande kidogo tu cha mstari kutoka kwake, kwa hivyo acha nikutie moyo urudi nyuma na usome jambo lote na kulitafakari kwa namna fulani.

Tuombe pamoja tunapoanza.

Baba mpole na mwenye huruma, tunapoanza wiki hii pamoja, tunataka kukumbuka kwamba tuna mengi ya kushukuru. Tafadhali tusaidie katikati ya mikazo na uchovu wetu na labda tu kukata tamaa na mambo mengi. Baba, tusaidie kumkazia macho Yesu na kuwa na hisia kubwa ya shukrani kwa yote uliyotutendea kupitia Kristo.

Tunashukuru kuwa hai asubuhi ya leo, tunashukuru kwa afya, tunashukuru kwa uzuri uliopo nje, tunashukuru kwamba tuko hapa katika mahali pa usalama. Bwana, umetupa na kutumwagia zawadi nyingi, na kwa hivyo tunaomba kwamba tuwe na roho ya shukrani. Tunashukuru kwa neno lako, na tunaomba kwa dhati kwamba utufundishe kupitia hilo leo.

Tafadhali tusaidie sote kujifunza, na kujifunza kwa njia ambazo zingetuandaa kuwa watumishi wako. Pale tunapohitaji kiburi kiondolewe, tunaomba hivyo. Pale tunapohitaji kutiwa moyo, tungeomba pia kwa ajili ya hilo. Kwa hivyo, turekebishe, na utuzoeze katika haki, tunaomba kwa jina la Kristo kwa shukrani, amina.

Tunachotaka kufanya ni manabii wanaohusishwa na kipindi hicho, ambacho, bila shaka, ni kipindi kibaya kwa Yuda na Yerusalemu, kabla tu ya kuanguka kwa Yerusalemu hadi Babeli, na hasa Nebukadreza. Tumepitia kipindi hiki kwa upande wa

historia, lakini wacha nikuambie kwamba tunapoingia katika Yeremia, itakuwa moja ya manabii wa kusikitisha zaidi tunaowasoma, ningependekeza.

Hata hivyo, kabla hatujafanya hivyo, ili tu kupitia kidogo, nimegundua kwamba mwishoni mwa wiki, mambo mengi husahaulika, mimi pia husahaulika. Kwa hivyo, hapa kuna maswali machache ya kumaliza mambo hayo yasiyoeleweka kutoka kwa mtihani uliofanya. Ni nguvu gani kubwa iliyokuwa tishio kubwa wakati wa huduma za kinabii za Isaya na Mika? Huenda nikasikia, lakini sina uhakika.

Nguvu Kubwa? Inaanza na A? Ashuru, ndio, Ashuru, nzuri. Swali linalofuata, Isaya alihudumu kama mfalme gani mzuri? Hezekia, mtukufu. Ni mfalme gani aliyeanzisha mageuzi ambayo Torati ilipatikana? Yosia, na hili ni muhimu sana kwetu leo tunapoendelea na Yeremia na unabii wa Yeremia.

Sawa, na moja zaidi. Takriban miaka mingapi ilipita kati ya tukio hilo, kwa maneno mengine, mageuzi, kupatikana kwa Torati, na kadhalika, na kadhalika, na kuanguka kwa Yerusalemu kwa Wababeli? Je, una watu wowote hapa ambao tunaweza kuwafikiria? Ah, unafikiria Ufalme wa Kaskazini, 722. Sawa, Ufalme wa Kusini unaanguka mwaka 586, kwa hivyo mageuzi haya chini ya Yosia yanakaribia lini? Hilo ni baya zaidi kwa sababu si tarehe niliyokuuliza ujue.

Lakini fikiria kuhusu miaka 40 kabla ya wakati, sawa? Karibu na mwaka 620, Yosia anakuwa mfalme mwaka 627, na matengenezo yanajitokeza polepole. Hayatokei kwa mkupuo mmoja mkubwa. Tunajifunza kwamba ni mchakato fulani hapa.

Kwa hivyo, tunazungumzia kizazi kati ya tukio hili chini ya Yosia, ambapo sheria inapatikana, Torati inapatikana, matengenezo ya ajabu, na kisha kuvunjika kabisa kwa Ufalme wa Kusini ifikapo 587. Na, bila shaka, ndivyo Yeremia anavyoishi, na hivyo ndivyo tunavyohitaji kuzungumzia. Tutazungumzia pia kuhusu Habakuki, Obadia, na Sefania, lakini nasikitika kusema kwamba watachelewa kwa sababu Yeremia ni nabii muhimu sana wa kipindi hiki.

Ili kukukumbusha tu mstari ambao natumai unajua kufikia sasa, Yeremia 23 ni sura ambayo, katika wigo wake wote, inawazungumzia manabii wa uongo. Na, bila shaka, kuna mambo ya kuuma na ya kutisha ya kusema kuhusu manabii wa uongo. Tutarudi kwenye hilo baada ya muda mfupi.

Lakini katikati ya hayo, Mungu anasema, akizungumza kupitia Yeremia, yeye aliye na neno langu na aliseme kwa uaminifu. Je, neno langu si kama moto, kama nyundo ivunjayo mwamba vipande vipande? Sasa bila shaka, wito wa Yeremia, kama tutakavyoona, na kama ulivyosoma, ulikuwa kusema neno hili kwa uaminifu katika muktadha ambao haukuwa wa kukubalika kabisa. Kama tungenedhani Isaya alikuwa na hali mbaya, au Mika, kama umesoma Yeremia, unaona jinsi hali hiyo yote ilivyokuwa mbaya kabisa.

Tena, nadhani nimesema haya hapo awali, lakini fikiria wewe mwenyewe ukiwa nabii huko Kabul, Afghanistan, ambapo mambo yanaharibika kabisa katika hatua hii. Au nenda Islamabad, ambapo ndani ya wiki iliyopita, na ndani ya maili 65 kutoka mji mkuu, una Taliban, na hadi wakati huo, walikuwa wakiingilia tu, na kuingilia, na kuingilia. Fikiria tu aina hizo za hali, kisha fikiria wewe mwenyewe ukijaribu kuwa nabii wa Bwana katika muktadha ambapo kila mtu havutiwi kabisa na unachosema.

Na kwa kweli, katika kisa cha Yeremia, yuko tayari kukushawishi. Nasi tutazungumzia zaidi kuhusu hilo. Kwa hivyo, si jambo rahisi na rahisi tunalosema tunaponukuu mstari huu.

Mwenye neno langu na aseme kwa uaminifu. Sawa, hebu tuone tulichonacho hapa. Hali za kisiasa za kuanzia.

Acha nikusomee tu. Maneno ya Yeremia, mwana wa Hilkia. Hilo litakuwa muhimu.

Kwa kweli, hebu tuache sasa hivi. Hilkia ni nani? Nadhani nilisikia, ndio, Chris. Padri, sawa.

Ndiyo, yeye ndiye kuhani anayehusika na kutafuta Torati, sivyo? Na hilo litakuwa jambo muhimu tutakapoanza kumtambua Yeremia. Acha niendeleo kusoma. Mmoja wa makuhani wa Anathothi, na kadhalika, mstari wa pili, neno la Bwana lilimjia katika mwaka wa 13 wa kutawala kwa Yosia, mwana wa Amoni, mfalme wa Yuda, na katika utawala wa Yehoyakimu, mwana wa Yosia, mfalme wa Yuda, hadi mwezi wa tano wa mwaka wa 11 wa Sedekia, mwana wa Yosia, mfalme wa Yuda, wakati watu wa Yerusalemu walipokwenda uhamishoni.

Kwa hivyo hapa tumeelewa. Kuanzia utawala wa 13 wa Yosia, hadi kuanguka kwa Yerusalemu. Na moja ya mambo, na haya ni wafalme walioingilia kati, na utasoma kila moja ya majina ya wafalme hawa, lakini moja ya mambo unayohitaji kukumbuka, kama ninavyokuandikia, unaposoma Yeremia, haianzii wakati mmoja kwa mpangilio wa matukio na kisha kwa mpangilio tu, kwa mpangilio wa matukio.

Utakuwa na unabii unaotolewa kwa, kwa mfano, Sedekia, na kisha baadaye tutaruka kurudi kwa Yehoyakini, na kisha Yehoyakimu. Kwa hivyo, tafuta jina la mfalme kila wakati. Ikiwa kuna unabii ambao Yeremia anatoa, tafuta jina la mfalme katika muktadha wa, katika jambo fulani, hofu ya fulani, au Bwana alizungumza kupitia Yeremia kwa Sedekia, au kitu kama hicho, na kisha unaweza kupata ufahamu wa wakati haswa huu ulikuwa ukitokea.

Lakini ni muhimu kuwa na majina hayo akilini mwako. Tena, hii ndiyo rekodi yako unayoipenda zaidi iliyovunjika asubuhi. Usipoteze historia kwa sababu ndivyo wapatanishi wa utekelezaji wa agano wanavyofanya.

Wanachora matukio haya yote kwenye mwavuli chini ya masharti ya agano, lakini matukio ya kihistoria yana maana kubwa. Wababeli. Tayari tunajua hili, na tunajua Nebukadreza ndiye mtu wetu muhimu, lakini kumbuka kwamba kadri unavyoona mchokozi wa Babeli akikaribia zaidi na zaidi, wameingia kutoka magharibi.

Hivyo ndivyo wanavyoshambulia, wakishuka kwenye uwanda wa pwani na kisha kupanda kupitia Shefela. Jiografia inagonga tena, na kwa hivyo, una marejeleo haya yenye kugusa moyo sana katika Yeremia 34, mstari wa sita na wa saba, na unaweza kuyatafuta, ambapo inasema ni Lakishi na Ezekiah pekee kati ya miji yote yenye ngome zilizosalia. Hivi ndivyo mambo yalivyo mabaya.

Na kwa hivyo, kikosi kikubwa cha wachawi kinasonga mbele, na kitafika Yerusalemu hivi karibuni. Mojawapo ya mambo ambayo tunahitaji kukumbuka pia, na hili litakuwa muhimu sana tunapoendelea na Ezekieli na Danieli pia. Kwa hivyo, endelea na utafiti huu mdogo hapa kwa ajili ya somo letu la Ezekieli-Danieli.

Nebukadneza hakuja mara moja tu na kuwachukua kila mtu na kuondoka. Kuna mawimbi ya uhamisho anayowachukua, na nimeona hapa kwamba kwanza anachukua wimbi la uhamisho mwaka wa 605, na kisha kuna wimbi la pili la uhamisho linalochukuliwa mwaka wa 597, na hatimaye, kundi jingine linaondoka mwaka wa 587. Sasa, moja ya sababu hii ni muhimu ni kwa sababu, si ile niliyonayo tu huko juu, wakati Yeremia anapoandika barua hii katika sura ya 29 kwa watu huko Babeli, hiyo ni kwa sababu tayari kuna jamii ya Wayahudi huko.

Watu hawa wamechukuliwa na Nebukadneza kwa nguvu. Wamepewa makazi mapya Babeli. Yeremia anawaandikia barua hiyo watu hao huko Babeli, na cha kufurahisha zaidi, anasema, kaeni, nunueni nyumba, tafuta mahali pa kuishi, ombeni kwa ajili ya nchi mnayoishi kwa sababu mtakuwa huko kwa muda.

Lakini jambo lingine la kukumbuka ni kwamba Ezekieli na Danieli wote wawili walichukuliwa mapema pia, sawa? Wataenda katika mawimbi haya ya awali ya uhamisho, kwa hivyo wako huko; Ezekieli na Danieli wote wako Babeli huku Yeremia akiwa amerudi Yerusalemu akitabiri. Je, hilo lina maana? Je, tuko sawa na hilo? Namaanisha, lazima tuwe hivyo, ndivyo ilivyo, lakini unaelewa? Sawa. Kukumbuka tu kwamba ingawa Misri sio yenye nguvu sana kwa wakati huu, ni Babeli inayodhibiti mambo kweli. Bado, kwa Waisraeli, au niseme Wayahudi, watu wanaoishi katika ufalme mdogo wa Yuda waliobaki, ndio ninaowaita mbadala unaovutia.

Unajua, kila mara ni kama, vema, inakuvutia, unapokabilia na nguvu kubwa, kufanya ushirikiano na mtu mwingine ili uweze kuhisi kama utawapinga. Hilo ndilo linaloendelea katika jaribio hili la utii na Misri. Yeremia atasema, usifanye hivyo.

Kwa kweli, atasema, Babeli inakuja, italazimika kuishi na hili. Lakini kuna kundi zima la watu kisiasa huko Yerusalemu wanaotaka kufanya muungano na Misri na hivyo kupinga Babeli. Kwa hivyo hayo ni mazingira ya kisiasa, kwa ufupi sana, katika hatua hii.

Hapa kuna ramani yetu, tukijikumbusha tu ramani. Inaonekana sawa na ramani ya udhibiti wa Ashuru, isipokuwa sasa ni ya Babeli, na hapa kuna himaya yetu ya Babeli Mpya. Na angalia, kufikia wakati ambapo Yeremia na watu wanapelekwa Misri, kwa sababu ndivyo inavyotokea mwishoni mwa kitabu, tunagundua kwamba kuna kundi zima la watu ambao hawakupelekwa uhamishoni Babeli wakifuata mishale hiyo nyekundu, ambayo inaelekea Misri, na wanamkamata Yeremia na kumchukua pamoja nao.

Lakini Wababeli hata wamepanuliwa udhibiti wao hadi kufikia hatua hiyo, sawa? Kwa hivyo, himaya kubwa haidumu kwa muda mrefu. Itapinduliwa na Waajemi, kama tutakavyoona mwishoni mwa wiki hii. Sawa, hebu tuzungumze kuhusu Yeremia kwanza.

Kama nilivyokusomea muda mfupi uliopita, yeye ni mwana wa Hilikia. Na hilo si jambo la kusikitisha tu. Mojawapo ya mambo unayoyaona katika kitabu hiki ni wasiwasi mkubwa kuhusu agano.

Ndiyo, manabii wote ni wapatanishi wa utekelezaji wa maagano. Tumesema hivyo, na ninaendelea kusesitiza, na umeandika swali la insha kuihusu. Lakini Yeremia ana wasiwasi wa ajabu, wa kina, na wa kina kuhusu maagano. Unaiona mara kwa mara, na si bahati mbaya.

Ningependekeza kwamba wakati hili linasema mwana wa Hilikia, huyo ndiye Hilikia aliyeanzisha Torati. Kwa hivyo, Yeremia anajua kweli kinachoendelea kuhusu masharti haya ya agano ambayo Israeli imeyavunja. Na anajua matokeo yake ni nini.

Labda watu wengine pia wanafanya hivyo, ikiwa wamesikia. Lakini Yeremia kweli anafanya hivyo. Kwa hivyo, ni muhimu kwamba yeye ni mwana wa Hilikia; kumbuka hilo kwa kuzingatia msisitizo mkubwa wa agano katika kitabu hiki.

Tumeangalia wito huu hapo awali, lakini katika sura ya kwanza, mstari wa tano, hebu tuangalie hili tena. Kabla sijakuumba tumboni, nilikujua, Bwana anamwambia Yeremia. Kabla hujazaliwa, nilikuweka wakfu, nilikuweka kuwa nabii wa mataifa.

Na inaendelea na kuzungumzia kuhusu Yeremia kuwa na neno la Bwana katika mstari wa tisa, Mungu anapogusa kinywa chake na kusema, Nimetia maneno yangu kinywani mwako. Leo, nimekuweka juu ya mataifa, kung'oa na kubomoa, kuharibu na kuangusha, kujenga na kupanda. Na kama ninavyofikiri nilivyosema, tulipozungumzia utangulizi huu mkuu kwa manabii, na tunatumia wito wa Yeremia kama mojawapo ya

vielelezo, Yeremia ana sehemu pana hadi mwisho wa kitabu chake kuhusu mataifa, Babeli, Moabu, Edomu, Ufilisti, n.k.

Kwa hivyo, ana unabii kwa mataifa pia. Lakini bila shaka, theluthi mbili za kwanza za kitabu hiki ni kwa Yuda na Yerusalemu kwa sababu ya kile wanachokaribia kuvumilia. Hapa kuna sehemu ngumu.

Tena, hili si jambo jipya; tuliona hili kwa Isaya tuliposoma sura ya sita katika Wito wa Isaya. Lakini hapa unaona katika muktadha wa Yeremia. Na acha nikusomee kwa sababu lazima ashughulikie kila mtu.

Na ni kila mtu anayejiona kuwa watu wazuri. Acha nisome. Msiwaogope la sivyo nitawaogopesha.

Leo nimekufanya mji wenye ngome, nguzo ya chuma, na ukuta wa shaba, usimame dhidi ya nchi yote, dhidi ya wafalme wa Yuda, na maafisa wake, na makuhani wake, na watu wa nchi. Watapigana nawe, lakini hawatakushinda; kwa sababu mimi niko pamoja nawe, nami nitakuokoa, asema Bwana. Sasa, kitu pekee ambacho hakimo katika orodha hii ni manabii.

Na hakika tunaona Yeremia analazimika kuwakabili manabii wa uongo mara kwa mara. Kwa hivyo ana wito mgumu sana hapa. Sio waasi wachache tu ambao hawafurahii naye sana.

Ni watu wa nchi. Na hapa ndipo tutakapotumia muda kidogo. Tutapumzika wakati huu na kusoma kidogo.

Tunataka kuonyesha kila moja ya kategoria hizi ndogo ambazo nimekusomea. Kwa njia, niseme hivi: Tunafanya Yeremia katika dakika 45.

Tunapaswa kutumia muhula mzima katika hili. Kila sura ya Yeremia ina kitu ambacho unaweza kukipata na kuhubiri. Kwa wale ambao wanataka kuwa wahubiri siku moja au walimu au chochote kile, Yeremia ana taarifa nyingi za kuvutia sana.

Tunaweza kuelewa ni kwa nini, kutokana na mazingira anayotabiri. Anachosema kinazungumzia ulimwengu ambao umegawanyika vipande vipande, hauna uhakika, unaogopa, na umezidiwa na manabii wa uongo wa aina moja au nyingine. Kwa hivyo, mkumbuke Yeremia.

Orodha yangu ndogo niliyokusomea mwishoni mwa sura ya kwanza iliwataja wafalme. Na tuna mara kadhaa ambapo Yeremia ana kwa ana na wafalme. Unajua, kana kwamba ungekuja ofisini kwa rais na kusema jambo.

Mimi ni mfanyabiashara wa kutisha. Hebu tuangalie ile ya kuvutia hasa katika sura ya 36. Kuna kadhaa kati ya hizi.

Usifikiri kwamba hizo mbili nilizoziorodhesha hapa ndizo pekee. Lakini sura ya 36 inavutia sana. Kama una Biblia yako, nitasoma kidogo kutoka hapa.

Kwa sababu hii ni hali ambayo hatutaisoma, usijali, hatutasoma mistari yote 32. Lakini hii ndiyo hali ambapo Yeremia anaandika habari hiyo kwenye gombo. Anamtuma Baruku nayo.

Baruku ndiye mwandishi wake. Kwa hivyo, Baruku anaenda kusoma kitabu hadharani. Na, bila shaka, kitabu hicho ni maneno ya Bwana.

Baadhi ya maafisa wamesikia kuhusu hili. Linawafanya wasiwe na wasiwasi kidogo. Kwa hiyo wanamwita Baruku, na wanasema, ulipataje kuandika mambo haya yote? Je, Yeremia aliamuru? Sasa, niko katika mstari wa 18 kwa wale wanaojaribu kufuata.

Baruku anasema, ndio, alifanya hivyo. Nami niliandika maneno yake yote kwa wino kwenye gombo. Na maafisa wanasema, wewe na Yeremia, afadhali mwende mkajifiche.

Wanajua kwamba yaliyoandikwa hapa hayataendana vyema na utawala wa kisiasa. Kwa hivyo, wanachukua kitabu hicho, na kukileta mbele ya mfalme. Sasa niko katika mstari wa 22.

Ilikuwa mwezi wa tisa. Mfalme alikuwa ameketi katika nyumba ya majira ya baridi kali huku moto ukiwaka kwenye chungu cha moto mbele yake. Mwezi wa tisa unamaanisha kuwa kuna baridi.

Ni kama Desemba. Hakuna hata mmoja aliyepata like yangu. Nimekata tamaa sana.

Hapana? Ted alifanya hivyo, sawa. Ni Desemba. Unajua, hiyo haimaanishi Desemba huko Boston, lakini huko Yerusalemu, kunaweza kuwa na baridi, unyevunyevu, na baridi.

Kwa hivyo, ana chungu cha moto mbele yake. Na hili ndilo jambo la kuvutia. Kila mara nguzo tatu au nne za kitabu ziliposomwa, mfalme alizikata kwa kisu cha mwandishi na kuzitupa ndani ya chungu cha moto hadi kitabu chote kikateketea kwa moto.

Mfalme na watumishi wake wote waliosikia maneno haya yote hawakuonyesha hofu, wala hawakurarua nguo zao. Baada ya mfalme kuchoma gombo lenye maneno ambayo Baruku alikuwa ameandika kwa amri ya Yeremia, neno la Bwana likamjia Yeremia, chukua gombo lingine na uandike maneno yote yaliyokuwa kwenye gombo

la kwanza. Unajua, mfalme ni mtu mwenye kiburi na mjinga tu kufikiri angeweza kuchoma maneno ya Bwana na kuyaondoa kwa njia hiyo.

Kwanza kabisa, ni chukizo kubwa kwa Mungu. Na pili, hilo halikumfanya aondoke. Unajua, wakati mwingine tunafikiri tunaweza kumfanya Mungu aondoke kwa kuondoa tu baadhi ya vitu ambavyo ni vya Mungu.

Haifanyi kazi kwa njia hiyo. Na maneno yanarudi tena, sawa? Ni Yeremia tu ana seti nyingine ya maneno kutoka kwa Bwana. Ni mambo yale yale.

Haupaswi kusema seti nyingine; ni maneno yale yale. Na yapo tena kuwahukumu watu na kumhukumu mfalme. Kwa hivyo, ni mfano wa kuvutia.

Tena, kuna sehemu zingine ambapo wafalme wanampinga Yeremia, lakini hii ni mojawapo ya sehemu mbaya sana za kushangaza. Lo, sikukusudia kufanya hivyo bado. Bado tunapaswa kufanya manabii wa uongo, ambayo labda ndiyo suala kubwa zaidi kwa sababu Yeremia huwa anakabilia na watu wanaodhani kusema kwa jina la Bwana.

Hilo ndilo tatizo. Watu hawa si manabii wa uongo na kusema, twende tukaabudu mambo haya machafu, ya kutisha, na ya kuchukiza. Wanazungumza uongo kwa jina la Bwana.

Soma sura ya 23. Na wanachofanya ni kutabiri amani. Sasa, kwa nini hilo ni tatizo? Kama una kundi zima la manabii wa uongo wanaokuja wakisema, hei, msijali, watu.

Tutakuwa na amani. Tutafanya amani. Tunaweza kujadiliana njia yetu.

Hatuna haja ya kupigana. Itakuwa amani. Tatizo ni nini, Rebeka? Ndiyo, kwa sababu agano lilikuwa limesema kwamba usipotii kile Bwana anachosema, hutapata amani.

Mtapata shida ya kilimo na hakuna mvua, njaa na ukame, lakini pia mtapata mashambulizi kutoka kwa maadui. Na kwa hivyo, kutabiri amani mbele ya kupuuzwa waziwazi kwa masharti ya agano la Mungu ilikuwa jambo la kipuuzi kufanya, jambo la kutisha kufanya. Lakini walikuwa sauti ya wengi.

Walikuwa makubaliano. Yote yalisikika vizuri. Yeremia anasema katika sura ya saba, naweza kuipata hapa; msitegemee maneno yao ya udanganyifu.

Na kisha kimbia tu hadi hekaluni na kusema, hili ni hekalu la Bwana, hekalu la Bwana. Kwa maneno mengine, tuna uwepo wa Bwana hapa. Hakuna shida.

Mstari wa tano, kama kweli mtabadilisha njia zenu na matendo yenu na kutendeanwa kwa haki, kama hamtawadhulumu wageni, yatima, au wajane, wala hamtawamwaga

damu isiyo na hatia mahali hapa, na kama hamtawafuata miungu mingine, basi nitawaacha mkae hapa. Lakini tazama, mnamainia maneno ya udanganyifu yasiyo na maana. Je, mtaiba na kuua, mtafanya uzinzi na kuapa uongo, mkafukiza uvumba kwa dhamana na kuifuata miungu mingine msiyojua, kisha mje na kusimama mbele zangu katika nyumba hii, yenye jina langu, na kusema, tuko salama.

Tuko salama kufanya mambo haya. Je, nyumba hii, ambayo inaitwa jina langu, imekuwa pango la wanyang'anyi kwenu? Yesu atataja kifungu hicho pamoja na Isaya 56, ambacho tulitaja Jumatano iliyopita alipokuwa akisafisha hekalu. Lakini Isaya anakitumia kusema, nyote mnaasi kabisa.

Kwa masharti yote ya agano, unafikiri hekalu hili litadumu? Unafikiri unaweza kusimama hapa na kusema tuko salama? Kuwa mwangalifu. Kwa vyovyote vile, alikuwa akipambana na manabii wa uongo waliokuwa wakisema, hakuna shida, kutakuwa na amani. Sasa, katika sura ya 20, mmoja wao anayeitwa Pashuri ana mchango katika hisa.

Unajua, hisa kwetu sisi ni vivutio vya watalii, kwa sababu tunaenda maeneo kama Williamsburg na tunapiga picha kwenye hisa huku picha yetu ikipigwa. Lakini fikiria jinsi ilivyo kukaa katika moja ya vitu hivyo kwa siku nzima, ambapo ni moto na kavu na aibu, kwa sababu utendaji kazi wa mwili wako hauachi na uko hadharani, sivyo? Jeremiah ameweka hisa kwenye sehemu za umma sana. Pia tuna tukio hili la kuvutia zaidi katika sura ya 28, ambalo, tena, nitasoma kidogo.

Katika sura ya 27, Yeremia amejifunga nira, na nitarudi kwenye hilo baadaye nitakapozungumzia matendo ya mfano ambayo Yeremia aliyafanya. Lakini amejifunga nira. Ni nzito, haifurahishi.

Anaivaa begani mwake ili kueleza nira ya mfalme wa Babeli iliyokuwa juu yao. Lakini anatokea mtu mmoja aitwaye Hanania, mmoja wa manabii wa uongo, ambaye anasema, mbele ya makuhani wote na watu wote, hivi ndivyo Bwana Mwenyezi Mungu wa Israeli asemavyo. Hanania anajidai kuzungumza kwa niaba ya Bwana.

Nitavunja nira ya mfalme wa Babeli. Katika kipindi cha miaka miwili, nitarudisha kila kitu kilicho chukuliwa Babeli tayari. Nitavunja nira ya mfalme wa Babeli.

Anasema mara mbili. Yeremia amesimama pale. Nira imevunjwa.

Na anasema, amina, Bwana afanye hivyo. Niko katika mstari wa sita. Bwana atimize maneno uliyotabiri.

Hata hivyo, sikiliza ninachosema masikioni mwako na masikioni mwa watu wote. Tangu zamani za kale, manabii walionitangulia mimi na wewe wametabiri vita,

maafa, na tauni. Lakini nabii anayetabiri amani atatambuliwa kama mtu aliyetumwa na Bwana kweli ikiwa tu unabii wake utatimia.

Sasa, cha kufurahisha ni kwamba nira imevunjwa. Yeremia anaondoka. Kwa hivyo, machoni pa watu, amefedheheshwa hadharani tena.

Anamwendea Hanania faraghani tu. Mstari wa 13. Nenda, na huyu ndiye Bwana anayezungumza na Yeremia.

Nenda ukamwambie Hanania, umevunja nira ya mbao; badala yake utapewa nira ya chuma. Bwana wa majeshi, Mungu wa Israeli, asema hivi.

Nitaweka nira ya chuma kwenye shingo za mataifa haya yote. Na kisha mstari wa 18. Sikiliza, Hanania, Bwana hakukutuma.

Kwa hivyo, hivi ndivyo Bwana asemavyo. Niko karibu kukuondoa kutoka kwenye uso wa dunia. Mwaka huu, utakufa kwa sababu umehubiri uasi dhidi ya Bwana.

Na katika mwezi wa saba wa mwaka huo huo, Hanania alikufa. Lakini angalia, hiyo si uthibitisho wa hadharani wa Yeremia. Inaonekana ilikuwa mazungumzo ya faragha.

Inavutia tu, sivyo? Kwa vyovyote vile, katika muktadha huo pia, rudi nyuma na uangalie sura ya 23, ambayo sura nzima imejikita katika mkondo wa manabii wa uongo ambao huenea kila wakati. Tunahitaji kuendelea na watu ambao pia wanamchukia. Hata watu kutoka mji wake wanasema, tumwondoe.

Tumwangamize. Wanapanga kumuua, kwa kweli. Bwana anamfanya ajue hilo.

Nitaandika haraka mwisho wa sura ya 11. Mstari wa 21, hivi ndivyo Bwana asemavyo kuhusu watu wa Anathothi wanaotafuta uhai wako, wakisema, Usitabiri kwa jina la Bwana. Na Yeremia amefunuliwa njama hiyo.

Tunaweza kutumia muda mwingi kusoma hisia za Yeremia. Kama umewahi kujaribu kutetea yaliyo sahihi katika muktadha ambapo watu wengi hawapendi sana, na usifikiri hata kidogo kwamba hilo halifanyiki katika Chuo cha Gordon, linatokea. Labda una sehemu ndogo ya jinsi Jeremiah alivyohisi.

Angalia jambo letu la mwisho la ujasiri hapa. Nitarudi kwenye sura ya nne baada ya muda mfupi. Lakini katika sura ya 25, mstari wa tatu, kwa miaka 23, kuanzia mwaka wa 13 wa Yosia, mfalme wa Yuda, pole, mwana wa Amoni, mfalme wa Yuda, hadi leo hii, neno la Bwana limenijia.

Na nimezungumza nanyi tena na tena, lakini hamjasikiliza. Je, mnaweza kufikiria kuhubiri kwa miaka 23 na kuona hakuna athari yoyote? Je, mnaweza kufikiria

kufundisha darasa kwa miaka 23 na hakuna mtu anayesikiliza? Hakuna mtu? Hakuna mtu? Hivi ndivyo Yeremia anavyohisi. Watu hawajali.

Hawajali. Na kisha, bila shaka, inakuwa mbaya zaidi ukirudi kwenye sura ya nne, ambapo moyo wa Yeremia umevunjika kabisa. Kwa kweli, unaposoma sura ya nne, inavutia sana.

Maneno ya Yeremia na manabii wa Bwana yanaonekana kuungana pamoja katika hatua hii. Ni Bwana anayezungumza, pia ni Yeremia anayezungumza. Mwenendo wako mwenyewe, niko katika mstari wa 18 wa sura ya nne, mwenendo na matendo yako mwenyewe yamekuletea hili.

Hii ni adhabu yako. Jinsi ilivyo chungu, inachoma moyoni. Loo, uchungu wangu, uchungu wangu.

Na katika Kiebrania, kuna matumbo yangu ya ndani, matumbo yangu ya ndani. Unajua, ni vitu hivyo ambavyo, unapoingwa na wasiwasi au hofu au chochote kile, tumbo lako hukasirika sana. Baadhi yetu hata hivyo.

Hilo ndilo neno linalotumika hapa. Tunajizungusha tu ndani yake. Kwa hivyo, uchungu ni neno la kihisia ambalo tungelitumia kuelezea hilo.

Ninaugua kwa maumivu, oh, maumivu ya moyo wangu. Moyo wangu unadunda ndani yangu, siwezi kukaa kimya. Nimesikia sauti ya tarumbeta.

Nimesikia kilio cha vita. Maafa yanafuata maafa. Nchi nzima imeharibika.

Mara moja, mahema yangu yataharibiwa, na kimbilio langu kwa muda mfupi. Watu wangu ni wapumbavu, hawanijui.

Ni watoto wasio na akili, hawana ufahamu. Wanajua kutenda mabaya, lakini hawajui kutenda mema.

Niliitazama dunia, ilikuwa ukiwa na tupu. Nilitazama mbingu na mwanga wake ulikuwa umetoweka. Nilitazama milima na ilikuwa ikitetemeka na vilima vilikuwa vikiyumba.

Niliangalia na hapakuwa na watu. Kila ndege angani alikuwa ameruka. Niliangalia na ardhi yenye rutuba ilikuwa jangwa.

Na inaendelea hivyo. Na Yeremia anahuzunika zaidi. Kwa kweli, katika sura ya 20 ambayo hatutasoma, anaomboleza siku aliyozaliwa.

Kwa nini ilifikia hapa, kwamba lazima awe katika nafasi hii maalum? Ni jukumu la kusikitisha kutimiza. Hata hivyo, anaendelea kufanya hivyo. Na kabla hatujaendelea na picha anazotumia, lazima nikupe ramani ndogo kwa sababu moja wapo inahusiana na hilo.

Ndiyo, Rebecca, sivyo? Je, wanafaidika nayo au kitu kama hicho? Au anafurahia kwamba wanasema hivyo? Je, hiyo ndiyo sababu wangesema kwamba wao ni manabii wa Mungu? Kwa maneno mengine, kwa nini manabii wa uongo wanahubiri amani badala ya ukweli? Ni swali zuri. Kwa nini manabii wangehubiri amani? Labda kwa sababu ujumbe una furaha zaidi. Namaanisha, tazama, aina hiyo hiyo ya muktadha.

Na najua labda ninaruka nje ya mahali ninapopaswa kuwa wakati huu, lakini wachungaji wengi makanisani, na labda sipaswi kusema kwamba wachungaji wengi makanisani hawahubiri jumbe ngumu. Hawahubiri jumbe zinazohitaji kuhubiriwa. Wanahubiri zile ambazo watu wanataka kusikia.

Na hapo una aina fulani ya usomaji na utafiti wa Biblia kwa njia teule katika miktadha hiyo. Na ninapendekeza kwamba manabii huenda wanafanya mambo yaleyale. Sio tu kwamba wanapata faida kutoka kwa wafalme, ingawa wanaweza kuwa hivyo, lakini hivi ndivyo watu wanataka kusikia.

Na wewe ni maarufu ukihubiri kile ambacho watu wanataka kusikia. Ni wakati unapoanza kusema mambo ambayo yanawaumiza sana na kuwakasirisha watu na chochote kile, hapo ndipo maisha yanapozidi kuwa magumu, kama ya Yeria lakini ndio, ni swali zuri. Tunahitaji kuelewa moja ya matendo ya mfano ya Yeria, na nadhani labda unajua ni lipi ikiwa umesoma maandishi, ya jiografia ya Yerusalemu tena.

Kwa hivyo hapa tuna mji wa Daudi, kufikia wakati wa Yeria, kuta za Yerusalemu zilikuwa zikizunguka eneo hili lote la Kilima cha Magharibi. Sawa, tuna hekalu moja kwa moja huko. Na pamoja na Bonde la Kidroni, tuna Bonde la Hinomu, hapa ndani.

Na sura ya saba inapozungumzia kuhusu unajisi, mambo ya kutisha, kuchinjwa, kwa kweli, wanaiita Bonde la Machinjio kwa sababu una kitu kinachoitwa Tofethi, ambapo ndipo walipomtolea Moleki dhabihu, mungu mgeni, na sehemu ya mchakato huo ilikuwa ni kuwapitisha watoto wako, wana wako na binti zako, kupitia moto. Mambo ya kila aina ya kutisha yanaendelea huko. Katika karne zilizopita, Bonde la Hinomu linakuwa mahali pa kuchomwa moto na takataka na takataka, na inaonekana kama tayari ilikuwa hivyo, kwa kiasi fulani, wakati una mambo haya yote ya kutisha yanayoendelea na dhabihu huko Tofethi katika Bonde la Hinomu.

Sasa, nimeandika tu ukweli kwamba, kwa Kiebrania, kusema Bonde la Hinomu ni kusema Gehinom . Hivyo ndivyo unavyosema, Bonde la Gehinom . Na unachohitaji kufanya ni kutafsiri hilo kwa Kigiriki, ambalo hutokea katika Injili, na unapata Gehena.

Labda ulipitia hili katika madarasa yako ya Agano Jipya. Kwa hivyo, Yesu anapozungumzia kuhusu Jehanamu katika Injili, anatumia marejeleo ya mahali ambapo wangejua vizuri kama mahali pa kutoa moshi na uvundo na kila aina ya mambo ya kusumbua. Hiyo ndiyo taswira iliyopo hapo.

Kwa kuzingatia hilo, tunapaswa kuelekea baadhi ya taswira, kwa sababu moja inahusiana na bonde hili. Mojawapo ya mambo niliyosema nilipokuwa nikizungumzia kuhusu vyombo mbalimbali vya habari ambavyo manabii walitumia ilikuwa kukukumbusha kwamba watu wa wakati huo ni kama watu wa leo. Kama watu wa leo.

Kama ningesimama hapa na kila aina ya vifaa vya kuona, ningeweza kuwa na rangi ya waridi kabisa, sivyo? Hilo lingefanya maisha kuwa ya kuvutia sana darasani. Na wachungaji ambao wana mahubiri mengi ya watoto, vifaa vya kuona. Unajua, ni mambo ya kuvutia.

Hilo ndilo manabii wanafanya, kwa sababu manabii wanavutia umakini wa watu, na Yeremia ni miongoni mwao. Kwa hivyo, nitaorodhesha baadhi ya yale ya kuvutia zaidi. Yeremia ameamriwa na Bwana kununua mkanda wa kitani na kuufunga kiunoni mwake.

Kisha uivue na uende kuizika. Pale ambapo ni mvua na unyevunyevu, karibu na chemchemi. Kisha uende kuitafuta baadaye.

Na bila shaka, mwishoni mwa maelezo haya yote, tuna tafsiri ya Mungu kuhusu hilo. Kama vile mkanda huo ulivyofungwa kiunoni mwa Yeremia, ambayo ni ishara ya kufungwa kwa watu kwa Bwana kiunoni. Unajua, maeneo muhimu sana.

Lakini watu wa Bwana, kwa sababu ya kutotii kwao, hawakuwa tena watu wa Bwana. Na hivyo mkanda huo ungevuliwa, nao pia wangepotea. Maneno ya kuvutia hapo, funga kiunoni mwako, nao watakuwa wamepotea, sawa? La pili.

Anaenda kwenye nyumba ya mfinyanzi. Ni wangapi kati yenu mmewahi kufinyanga kwa kutumia gurudumu? Sawa, kwa hivyo mnajua, mnapofanya gurudumu hilo kuzunguka, mnajua, chombo hiki huinuka tu ikiwa mnajua mnachofanya. Ni kizuri sana.

Ni rahisi zaidi kadri gurudumu linavyozunguka. Pande hizo za udongo hujitokeza chini ya mikono ya mfinyanzi stadi. Lakini basi, Yeremia anapotazama, mfinyanzi anaona dosari kwenye chungu.

Na ni haki ya mfinyanzi kuponda chungu hicho na kuanza upya. Na hivyo ndivyo Bwana anavyomwambia Yeremia. Mungu ndiye mfinyanzi.

Na watu wake wanapoonyesha baadhi yao, ninajaribu kusema nini, unajua, katika kasoro za moyoni, Mungu anaweza kuzisukuma chini, kuziangamiza, na kuanza upya. Sura ya 19 ndiyo tunayoirejelea kwa upande wa Bonde la Hinomu. Ni sura ya kuvutia pia.

Nenda kanunue mtungi wa udongo kutoka kwa mfinyanzi. Labda umesikia nikisema hivi hapo awali, lakini mitungi ya udongo ilikuwa mifuko ya plastiki hapo zamani. Ni ya kuhifadhi kila kitu.

Lakini tofauti na mifuko ya plastiki ambayo kwa bahati mbaya haiozeki, mitungi ya udongo huharibika. Kwa hivyo, unajua, ukivunja sufuria, unaitupa tu kwenye lundo la taka kwa sababu hatimaye itaoza . Kwa hivyo, Bonde la Hinomu ndilo dampo la taka.

Nenda kanunue mtungi wa udongo kwa mfinyanzi, uwachukue baadhi ya wazee wa watu na makuhani, uende kwenye bonde la Ben Hinomu, karibu na mlango wa lango la vigae.

Na hapo tangazeni maneno nitakayowaambia. Na kisha kuna hukumu tena ya ibada yao ya sanamu na ukweli kwamba Mungu atawaangamiza. Na kisha inasema katika mstari wa 10, kisha vunja mtungi huku wale walio pamoja nawe wakitazama na uwaambie, hivi ndivyo Bwana Mwenyezi asemavyo.

Nitavunja taifa hili na mji huu kama vile mtungi huu wa mfinyanzi uvunjwavyo na hauwezi kutengenezwa. Watazika wafu huko Tofethi hadi nafasi itakapobaki. Sawa, basi taswira nyingine ya kulisimua.

Yeremia pia anatakiwa kuwa anaangalia kikapu cha tini. Na kuna tafsiri pamoja na hilo. Vikapu vichache vya tini, niseme.

Tini nzuri. Hapa ndipo baadhi ya ujumbe wake unapoanza kuonekana kama uhaini. Kuna faida gani kwenda Babeli na kufanya hivyo kwa hiari? Huyu ndiye adui mkuu.

Na bado, katika maono haya, Bwana anamwonyesha. Wale wanaokwenda Babeli, ndivyo Mungu anavyotaka wakati huu, sivyo? Wabaya ni wale waliobaki Yerusalemu chini ya Sedekia, ambaye ndiye mfalme wa mwisho ambaye kwa kiasi fulani ni janga. Tayari tumezungumzia kuhusu mfano wa nira.

Kwa hivyo, sitatumia muda zaidi katika hilo. Kwa njia, kuna sura zingine nyingi zinazoiingilia kati hapa ambazo sina muda wa kuzifanya. Natumai utarudi nyuma na

kuchukua kozi katika Yeremia wakati mwingine, sivyo? Lakini kuvaa nira ni ishara kwamba Nebukadreza atakuja na kuweka nira hiyo juu ya watu.

Hilo ni jambo muhimu. Na si Yuda, Edomu, Moabu, Amoni, na mataifa yanayozunguka tu. Tiro na Sidoni, kwa jambo hilo.

Hizo ni taswira za mfano za Yeremia. Ninaona baadhi yenu bado mnaandika, kwa hivyo nitasubiri kwa muda kidogo zaidi. Sawa.

Maudhui. Unafikiri nini kinaingia hapa? Huna hata haja ya kutazama skrini. Unajua nini kitakuwa ujumbe wa Yeremia? Nyinyi nyote mmekuwa waasi, na kuna matokeo.

Sivyo? Hivyo ndivyo itakavyokuwa. Lakini bila shaka, si hivyo tu. Kwanza kabisa, ameona msiba wa kuvunja agano mara kwa mara.

Na tena, kumbuka tu jinsi agano lilivyo muhimu kwa Yeremia. Sio tu katika suala la kuvunjwa kwake, lakini litakuwa muhimu pia katika suala la urejesho, ambao tutauona baadaye kidogo. Sehemu ngumu, bila shaka, ni, na sehemu inayowasilishwa kupitia matendo yake ya mfano, ni wazo la kuvunja.

Na Mungu atawavunja kwa sababu wamevunja agano. Ni kipimo cha matokeo ya kipimo hapa. Uhamishoni na hukumu.

Haishangazi hapa. Mstari wa 11 wa sura ya 25, nchi hii yote itakuwa ukiwa, na mataifa haya, si Yuda pekee, mataifa haya yatamtumikia mfalme wa Babeli kwa miaka 70. Shikilia miaka hiyo 70.

Kwa njia, najua nyote mnanakili kwa bidii marejeleo yote niliyoyapata katika sehemu inayofuata. Subiri kidogo. Huna haja ya kunakili yote hayo.

Ninajaribu tu kutoa hoja kuhusu hilo. Lakini sikiliza miaka 70 kwanza. Danieli atarejelea hili.

Kwa kweli, kitabu cha Danieli kinasema, kama neno la Yeremia lilivyosema, miaka 70. Kwa hivyo, endelea nayo. Danieli anaelewa maneno ya mamlaka ya Yeremia.

Je, hilo halivutii? Mapema hapa. Hatuhitaji kusubiri hadi karne ya nne BK ili tuwe na kanuni ambayo imeanzishwa. Hivyo ndivyo baadhi ya watu wanavyosema.

Danieli tayari ana hisia kwamba kile Yeremia anachosema ni maneno yenye mamlaka kutoka kwa Bwana, na anataja miaka 70. Sasa, jambo lingine ni kwamba, bado katika sura ya 25, Bwana anasema, chukua kikombe hiki kilichojaa divai ya ghadhabu yangu mkononi mwangu. Ni taswira gani hiyo?

Kikombe kilichojaa divai ya ghadhabu yangu, na kuyafanya mataifa yote nitakayokutuma kwao yanywe. Watakapokunywa, watapepesuka na kuwa wazimu kwa sababu ya upanga nitakaowapelekea.

Kwa maneno mengine, hukumu na adhabu ya haki ya Mungu inakuja. Ni ghadhabu yake. Hiyo ndiyo picha.

Hiyo ndiyo picha tunayohitaji kuwa nayo akilini mwetu tunaposoma na kusikia kuhusu sala ya Yesu huko Gethsemane. Sasa, nadhani umeipitia hii katika Agano Jipya, kwa hivyo sihitaji kuizungumzia kwa undani, lakini si kikombe chochote cha zamani ambacho Yesu anaomba kiondolewe kwa ajili yake katika sala hiyo huko Gethsemane. Ni kikombe hiki kinachorejelewa hapa, kikombe cha ghadhabu ya Mungu, ghadhabu iliyomiminwa dhidi ya dhambi ya mwanadamu, na adhabu inayohitajika.

Na si marejeleo ya ajabu na ya kipekee katika Yeremia. Ndiyo maana nimeorodhesha vifungu hivyo vyote hapo. Tena, huhitaji kuviandika vyote, lakini ni picha iliyoenea.

Hivi ndivyo ghadhabu ya Mungu ilivyoonyeshwa, na ni dhahiri. Wale wenu mnaowajua watu wanaoteseka kutokana na ulevi, na labda wengi wetu tunajua, mnajua kwamba hiyo ni dutu inayoweza kusababisha uharibifu na machafuko makubwa, si kwa maisha ya mtu binafsi tu, hiyo ni mbaya vya kutosha, bali pia katika mitandao mizima ya familia. Kwa hivyo, unapofikiria kikombe cha ghadhabu ya Mungu, ikiwa unahitaji ushirika, fikiria hilo, sawa? Inasababisha uharibifu na machafuko.

Naam, pia tuna ahadi kadhaa, kama tunavyotarajia. Bwana anaahidi kwamba hakika, baada ya miaka hiyo 70, zitarudi. Lakini wakati huo huo, anasema, kaa hapo ulipo.

Acha nikusomee sura ya 29, mstari wa 10 hadi 14. Wakati miaka 70 itakapotimia kwa Babeli, nitakuja, nitatimiza ahadi yangu ya neema ya kuwarudisha mahali hapa. Najua mipango niliyo nayo kwa ajili yenu.

Je, hilo linasikika kama jambo la kawaida? Mipango ya kukufanikisha, si kukudhuru. Mipango ya kukupa tumaini katika siku zijazo. Angalia hili linaelezwa kwa watu wa Mungu watakaokuwa uhamishoni Babeli.

Najua mstari huo unakubalika, na sote tunauchukulia wenyewe, lakini angalia muktadha wa asili hapa. Ndipo mtaniita na kuja kuniomba. Nitawasikiliza.

Mtanitafuta na kunipata mtakaponitafuta kwa moyo wenu wote. Ni ahadi nzuri sana. Mungu atapatikana na watu ikiwa wanamtafuta kwa mioyo yao yote.

Bila shaka, hiyo ndiyo changamoto mnaponitafuta kwa moyo wenu wote. Wale wenu mnaopenda muziki mnajua vyema kwamba Elijah wa Mendelssohn anaanza na aria ya tenor kutoka kifungu hiki. Inavutia, sivyo? Wale wenu ambao hampendi muziki, chukulieni hilo kama tanbihi.

Sura ya 31, ikiendelea kidogo. Tena, agano. Sio tu agano lililovunjwa bali sasa agano jipya.

Na nikusomee, hasa mistari ya 33 na inayofuata. Hili ndilo agano nitakalofanya na nyumba ya Israeli. Nitaweka sheria yangu akilini mwao, nami nitaiandika mioyoni mwao.

Je, hilo linasikika kama jambo unalolijua? Nitaweka sheria yangu akilini mwao. Nitaandika Torati yangu mioyoni mwao. Haitakuwepo tena kwenye vibao vya mawe.

Itakuwa mioyoni mwetu. Nitakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wangu. Hilo linasikika kama Hosea.

Mtu hatamfundisha jirani yake tena, wala mtu ndugu yake, akisema, Mjue Bwana, kwa maana wote watanjua. Nitasamehe uovu wao, wala sitakumbuka dhambi zao tena.

Yeye aliyemweka, Bwana, aliyeweka jua liangaze mchana na kuamuru mwezi na nyota ziangaze usiku, anayeichafua bahari ili mawimbi yake yavume, Bwana Mwenyezi ndilo jina lake. Ikiwa tu amri hizi, kwa maneno mengine, sheria za asili, jua liangaze mchana, mwezi usiku, michakato yote ya asili ikifanya kazi. Ikiwa tu hizo zitatoweka machoni pangu ndipo wazao wa Israeli watakoma kuwa taifa mbele zangu.

Kwa hivyo, ni ahadi kubwa iliyotolewa katika hali mbaya zaidi. Hali mbaya kwa Yeremia. Naam, mambo mengine mengi ambayo unaweza kusoma katika Yeremia, lakini tunahitaji kuendelea na taarifa chache ndogo.

Tayari tumesema kwamba Baruku ndiye mwandishi wake. Hakuna tatizo hapo. Pia tunaona kwamba amekuwa na unabii kwa mataifa mengine.

Na kisha, hatimaye, kitabu cha Maombolezo. Mwandishi wa Yeremia. Haishangazi, ikiwa umesoma Maombolezo, hili ni shairi, kwa kweli ni mfululizo wa mashairi matano, kuhusu jinsi ilivyo mbaya kuishi katika uharibifu kamili wa taifa na uharibifu wa mji, uharibifu wa watu, uharibifu wa hekalu, kutokuwepo kwa Mungu katikati yao.

Tena, hatujui hili likoje. Hatujui. Na hata kama tunafikiri tunajua, tunalipata kutoka kwenye televisheni na tunaona uharibifu mwingi ukiendelea katika sehemu zingine za dunia, hatuhusiani na hilo.

Unahitaji kusoma Maombolezo na kuona jinsi jambo hili lote lilivyokuwa la kuhuzunisha moyo. Cha kufurahisha ni kwamba, kama ninavyokudokezea, sura ya kwanza hadi ya nne ni mashairi ya kikrostiki. Hiyo ina maana gani? Ndiyo, huanza na herufi ya kwanza ya alfabeti ya Kiebrania katika mstari wa kwanza na kuifanyia kazi hadi mwisho.

Na zina mpangilio mzuri sana, cha kufurahisha, ingawa anaelezea uharibifu, zina mpangilio mzuri sana zinapoendelea, zikifanya kazi kuanzia Aleph hadi Tav . Sura ya mwisho si ya kikrostiki. Na si pana sana katika kila moja ya mistari hii.

Kwa kweli, mistari hiyo ni karibu nusu ya ukubwa , na hiyo inaelezea uharibifu mkubwa. Sasa, katikati ya hayo, hata hivyo, ni wangapi kati yenu wanajua iko katika sura ya tatu, mistari ya 21 hadi 26? Nyote mnajua hili. Nina uhakika mnajua.

Najua mimi niko Kusini leo. Sijui ni kwa nini. Labda ni kukuamsha, labda.

Unajua hili, au unapenda kujua hili kwa sababu unaimba mara kwa mara. Acha nijaribu hili kwako. Sitaki kuliimba.

Ninakumbuka hili: Nina tumaini. Kwa sababu ya upendo mkuu wa Bwana, hatuangamizwi. Huruma zake hazikomi kamwe.

Ni mpya kila asubuhi. Uaminifu wako ni mkuu. Je, umewahi kuimba au huimbi tena? Je, kuna mtu yeyote anayeimba Uaminifu wako ni mkuu tena au umetoweka kabisa na kuzikwa katika kizazi kilichopita? Ni wimbo mzuri sana.

Kichwa, mstari wa kwanza uliochorwa moja kwa moja kutoka kwa hili. Sawa, huruma zako hazishindwi kamwe. Ni mpya kila asubuhi.

Uaminifu wako ni mkuu. Bwana ni mwema kwa wale wanaomtumaini, kwa wale wanaomtafuta. Ni vizuri kusubiri kwa utulivu wokovu wa Bwana.

Tena, inatamkwa katikati ya ulimwengu ikianguka karibu na Yeremia. Hiyo ndiyo anayoweza kusema. Na iko katikati ya sura ya tatu, ikimaanisha iko katikati ya kitabu cha Maombolezo.

Hilo ndilo jambo kuu. Ingawa mambo mengine yote haya ni uharibifu. Sawa, tunahitaji kuendelea.

Habakuki si nabii mdogo, ingawa ni mdogo. Na hatumtendei kwa heshima kubwa kwa sababu tunaenda haraka sana. Lakini haya ndiyo ninayotaka uyaone kumhusu Habakuki.

Huu ni unabii unaoandikwa kwa malalamiko na sehemu ya kwanza yake katika sura ya kwanza na sala mwishoni katika sura ya tatu, sawa? Jambo la kuvutia ni kwamba maswali hayo ni masuala makubwa kwa watu wanaopambana na imani yao. Mara nyingi tunamfikiria Ayubu, unajua, kwa nini uovu hufanikiwa, na kadhalika, na kadhalika. Habakuki ni kama ulimwengu mdogo wa haya.

Na anaanza kuuliza, Bwana mpendwa, kwa nini ninaangalia pande zote huko Yuda, watu wa Mungu, na ninaona uovu? Uko kila mahali. Ni mbaya, umeenea. Kuna nini kinaendelea? Na jibu la Mungu? Naam, jibu la Mungu ndilo jambo la pili muhimu hapa.

Wababeli wataishughulikia. Hilo si jambo la kutia moyo sana. Na Habakuki anakasirika kidogo.

Ndiyo, Wababeli ni wabaya kuliko sisi. Mungu anawezaje kumtumia mtu ambaye ni mwovu sana? Hiyo ndiyo, kimsingi, Habakuki anasema. Analia shaka haki ya Mungu.

Ana wasiwasi kuhusu hilo. Anajiuliza jinsi hii inavyofanya kazi. Na kisha Bwana anajibu, na mimi, bila shaka, niko mahali fulani katika Obadia hivi sasa, si Habakuki, ambaye anakuja baada ya Nahumu na kabla ya Sefania.

Jibu la Bwana. Andika ufunuo. Ufanye wazi kwenye vibao.

Hata hivyo, haiji mara moja. Haiji mara moja. Unaona, yeye, kwa maneno mengine, adui, amejivuna, lakini mwenye haki ataishi kwa uaminifu.

Kwa maneno mengine, Mungu anasema subira, Habakuki. Subira. Na wakati huo huo, ishi kwa uaminifu.

Hiyo ndiyo kiini cha kinachoendelea. Kisha anaendelea kuelezea, katika sehemu iliyobaki ya haya, jinsi uovu unaomsumbua Habakuki utakavyojiangamiza. Utajiangamiza.

Sasa, inachukua muda mrefu. Lakini kwa sasa, sisi ambao ni wenye haki tunaishi kwa uaminifu. Sio imani tu, imani, bali uaminifu, imani ya utiifu.

Na hatimaye tuna, katika sura ya tatu, kama ninavyokuandikia, Mungu anaonekana katika hukumu, kwanza kabisa, na kauli ya ajabu mwishoni. Ninaiita imani ya nabii hapa. Acha nikusomee hili.

Ingawa mtini hauchipuki, wala zabibu hazipatikani kwenye mizabibu, wala mazao ya mizeituni hayazai, wala mashamba hayazai chakula. Unasikia maana yake? Tutakufa njaa. Hakutakuwa na kitu kitakachotutegemeza kimwili.

Hilo ndilo nabii analosema. Ingawa yote hayo ni kweli, jiandae. Wakati mwingine utakapolalamika kuhusu chakula, jiandae.

Lakini nitafurahi katika Bwana, nami nitafurahi katika Mungu Mwokozi wangu. Bwana Mwenye Enzi Kuu ni nguvu zangu, Yeye huifanya miguu yangu kama miguu ya kulungu.

Ananiwezesha kwenda juu. Naam. Kama Yereimia, ulimwengu wa Habakuki unaharibika kumzunguka na anakabiliwa na matarajio ya njaa.

Na bado anasema, Nitafurahi katika Bwana. Hilo ni somo la ajabu sana, sivyo? Labda, sawa, labda. Naam, hilo ndilo somo, tuendeleo.

Obadia, Obadia anatabiri dhidi ya nani? Inaanza na E, Edomu, Edomu. Wazo la jumla kwamba Obadia anatabiri karibu wakati mmoja na Yereimia. Na sababu ya hilo ni kwamba tunaposoma Obadia, tuna ulinganifu wa maneno kuhusu zabibu na kuokota na kuchuma mavuno unaoonekana katika Yereimia 49.9, ambao pia ni unabii dhidi ya Edomu.

Kwa hivyo, zinaonekana kufanya kazi kwa wakati mmoja. Ujumbe, sawa, ni kitabu cha sura moja, unatangaza adhabu kwa Edomu, ingawa Edomu wanafikiri wako salama. Na nitakuonyesha picha baada ya muda mfupi.

Wakikaa katika mianya ya miamba, wakati wao unakuja. Wakati huo huo, pia kuna unabii kuhusu siku ya Bwana. Tumekutana na Siku ya Bwana wapi hapo awali? Kama dhana.

Yoeli, mwema, na Amosi pia. Amosi sura ya tano, na hasa Yoeli na tauni yetu ya nzige. Jambo lile lile hapa.

Lakini kama ilivyo kwa manabii wote, unabii wa urejesho kwa Israeli. Kwa kweli, unaposoma mwisho wa kitabu cha Obadia, ni wa ajabu sana kutoka kwa mtazamo wa kijiografia. Unaonyesha kwamba watu wa Mungu watapanuka kutoka Negebu hadi Edomu, kutoka Yuda hadi Shefela, na kutoka Benyamini hadi Gileadi.

Lazima uwe na jiografia yako akilini ili utambue maana yake kwa watu wa Mungu. Mipaka yao itapanuliwa tena. Marejesho, kisiasa, cha kuvutia, au angalau yalipangwa hivyo.

Hapa kuna picha yetu ndogo ya ufa na mwamba. Hii ni eneo, eneo la kale linaloitwa Sela, na Sela inamaanisha mwamba. Na unapata maana kuhusu ugumu wa eneo hilo na kwa nini hapo pangukuwa mahali salama pa kuishi, pengine, pengine.

Sawa, katika dakika mbili zilizobaki, tutafanya Sefania. Je, hilo si jambo baya? Loo, ningeweza kutumia siku nzima hapa, lakini hivi ndivyo tunavyohitaji kufanya na Sefania. Ukiangalia kwa makini, si kwenye skrini iliyo mbele yako tu, bali pia kwenye maandishi unapoyapata, nabii huyu yuko katika ukoo wa mfalme.

Yuko katika ukoo wa kifalme. Je, hilo halivutii? Mwana wa Hezekia. Kwa vyovyote vile, Sefania ana mambo mawili ya kusema ambayo nataka kuyasisitiza.

Ya kwanza ni siku ya Bwana. Mwisho wa sura ya kwanza, sikiliza tu, na ujiweke tena popote unapoitaja mahali hapo, Kabul, Baghdad. Siku kuu ya Bwana inakuja.

Ni siku ya ghadhabu, siku ya dhiki na uchungu, siku ya taabu na uharibifu, siku ya giza na utusitusi, siku ya mawingu na weusi, siku ya tarumbeta na kilio cha vita. Katika moto wa wivu wake, ulimwengu wote utateketezwa, kwa maana yeye, Mungu, atawakomesha ghafla wote wanaoishi duniani. Hilo linasikitisha kidogo, ikiwa hukulijua hilo.

Na bado, kama ilivyo kwa manabii wengine wote, tuna kauli ya ajabu katika sura ya tatu. Mstari wa 14, Imba, Ee binti Sayuni. Piga kelele, Ee Israeli.

Furahi na kushangilia kwa moyo wako wote, Ee binti Yerusalemu. Bwana ameondoa adhabu yako. Siku hiyo, watamwambia Yerusalemu, Usiogope, Sayuni, usiruhusu mikono yako ilegee.

Sasa, sikiliza kwa makini, kama huna sehemu iliyobaki, sikiliza tu mstari huu, na uache leo. Sawa, huu hapa unaofuata. Huu ni mstari wa 17, sura ya tatu.

Bwana, Mungu wako, yuko pamoja nawe. Acha nifanye hivyo tena. Bwana, Mungu wako, yuko pamoja nawe.

Yeye ni hodari wa kuokoa. Anafurahi sana nawe. Atakutuliza kwa upendo wake, naye atakufurahia kwa kuimba.

Kwa kawaida, tunafikiria kumwabudu Bwana na kumwambia Mungu. Kifungu hiki kinasema Mungu anaturahia kwa kelele za kuimba. Kuimba kwa sauti kubwa ni neno la Kiebrania, si tu kunung'unika kidogo hapa na pale.

Chukua hiyo pamoja nawe, na unaenda kanisani leo, sivyo? Mungu anakufurahia pia.